

Motion till riksdagen

1989/90:U412

av Marianne Samuelsson m.fl. (mp)

Utländska militärövningar i Sverige

Sveriges säkerhetspolitik styrs av flera bra principer. En av dessa är att utländska militära enheter i princip vare sig har tillträde eller tillåtelse att bedriva övningar inom svenskt område. Enligt försvarsministern kan regeringen bevilja tillstånd efter prövning i varje särskilt fall med hänsyn till vår neutralitetspolitik. Hur kriterierna för tillstånd ser ut har regeringen hittills inte velat svara på.

Under senaste decenniet har schweiziska krigsmakten beviljats tillstånd och förlagt ett flertal övningar i Sverige. Att övningarna inte skadar svensk neutralitetspolitik är inte en fullgod förklaring till att Sverige ska husera andra maktens krigsövningar.

Lågflygningar är en mycket speciell typ av krigsövning. Dessa flygningar är i första hand till för att operera utanför det egna landets gränser. Flygkapaciteten på ned till 30 meters höjd och i det schweiziska fallet i farter på 840 km/tim görs för att undvika radar och skapa största möjliga träffsäkerhet.

Under de kalla krigsåren har övningar kunnat göras i Schweiz. Alltefter som öst-väst relationen förbättrats höjdes allt högre röster för att flygningarna skulle upphöra. Övningarna ansågs inte värda sitt pris varken i miljö- eller försvarshänseende. Under förra året tvingades den schweiziska regeringen att stoppa övningarna och lagstadga emot dem. Lagen trädde i kraft 1/1 1990.

Både Österrikes och Italiens regeringar har avböjt att ta emot de schweiziska lågflygningarna på sitt territorium. I september förra året kunde man i schweiziska massmedia läsa att Sveriges regering gett tillstånd till lågflygövningar i Sverige och att ytterligare övningar planerades under 1990.

I denna tid av avspänning är det förvånansvärt att regeringen inte tar hänsyn till den starka opinion som finns i Schweiz och länderna däromkring mot lågflygningar. Regeringen borde vara drivande i miljö- och nedrustningsfrågor och inte som i detta fall bidra både till ökad miljöförstörelse och upprustning.

Miljöaspekterna vid lågflygning finns rapporterade från tyska och kanadensiska undersökningar. Vad man särskilt studerat är effekterna på barn: här har konstaterats nedsatt immunförsvar, hörselskador, högt blodtryck, sömnrubbningar och psykiska problem. Dessa rapporter borde naturligtvis väga tungt vid tillståndsgivningen och också redovisas för berörda kommuner innan tillstånd gives.

Med stöd av ovanstående finner vi det ytterst märkligt att regeringen ger tillstånd till dessa övningar. Att skälet endast skulle vara att hjälpa ett neutralt land till möjlighet att öva lågflygningar, när den egna opinionen mot övningarna blivit för stark verkar inte troligt. Vi anser därför att det är ytterst angeläget för det svenska anseendet som drivande i nedrustningsfrågor och att regeringen för riksdagen bör redogöra för Sveriges roll i övningarna.

Mot. 1989/90
U412

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att annat lands militärövningar på svenskt territorium inte kan tillåtas,
2. att riksdagen hos regeringen begär en redogörelse för syftet med tillståndet till schweiziska krigsövningar i Sverige.

Stockholm den 24 januari 1990

Marianne Samuelsson (mp)

Carl Frick (mp)

Eva Goës (mp)